

zaaknummer 2012 T 779

Datum beslissing 20 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 8 november 2012. Op 14 december 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 24 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen.

Namens het Bisdom is, met bericht, geen vertegenwoordiging verschenen.

2. De klacht

2.1. Vanaf 1957 had aangeklaagde, die toen kapelaan was in de parochie waar klager met zijn ouders woonde een affectieve relatie met de moeder van klager en kwam zodoende wekelijks bij klager thuis. Toen klager zes jaar oud was begon aangeklaagde klager seksueel te misbruiken. Het seksueel misbruik bestond erin dat aangeklaagde de handen van klager naar zijn geslachtsdeel bracht en zichzelf bevredigde met de handen van klager en dat aangeklaagde klager verkrachtte door met zijn geslachtsdeel de anus van klager binnen te dringen en ook in zijn anus klaar te komen. Ook de zussen van klager werden seksueel misbruikt door aangeklaagde.

In 2005 heeft klager aangeklaagde geconfronteerd met het seksueel misbruik. Aangeklaagde zei hierop tegen klager dat hij het misbruik had gepleegd bij klager en zijn zussen op jonge leeftijd, omdat zij het zich dan niet meer zouden herinneren.

Voor zijn dood heeft aangeklaagde een briefje aan klager gestuurd waarin hij vage excuses maakt voor het seksuele misbruik van klager en diens zussen. Bij het briefje was € 200,00 gestopt. Vervolgens heeft klager er bij aangeklaagde op aangedrongen hem te compenseren voor het leed dat aangeklaagde hem had aangedaan. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat € 24.000,00 is betaald ter aflossing van de schuld van klager aan zijn moeder.

2.2. Als klein kind keek klager erg op tegen aangeklaagde. Aangeklaagde was immers een man van God. Na de eerste keer dat klager door aangeklaagde seksueel misbruikt werd, stortte klager geestelijk in en voelde hij zich innerlijk gebroken. Zijn geheugen is toen als gevolg van het PTSS-afweermechanisme verlamd geraakt, met als gevolg dat klager slechts vage flarden uit het verleden kan terughalen.

Klager is vanaf zijn 25^e intensief in therapie gegaan. Pas na 12 jaren van therapie openbaarde het misbruik zich weer in het bewustzijn van klager. Sindsdien probeert klager, samen met zijn echtgenote en tevens therapeute, de puzzel van zijn gefragmenteerde leven weer bij elkaar te brengen.

Tot op heden lijdt klager aan een zware angststoornis, waardoor hij zich moeilijk staande kan houden in het dagelijks leven.

2.3. Klager verzoekt de Klachtencommissie zijn klacht gegrond te verklaren, zodat erkend wordt wat aangeklaagde hem heeft aangedaan. Voorts wenst klager de door hem geleden schade vergoed te zien.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. {Naam}, vice-kanselier Bisdom Haarlem-Amsterdam (hierna: [vice-kanselier]) heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat Bisschop [naam] op 3 september 2008 een gesprek heeft gehad met de zus van klager, mevrouw [naam]. Tijdens dit gesprek heeft mevrouw [naam] aangegeven dat zij zelf, als ook haar zus en broer, in hun kindertijd seksueel zijn misbruikt door aangeklaagde. Hierop heeft de Bisschop aangeklaagde ter verantwoording geroepen. Aangeklaagde heeft op [datum] ten overstaan van de Bisschop het seksueel misbruik in essentie bekend. De Bisschop heeft aangeklaagde vervolgens de straf van suspensie, conform artikel 1333 van het Wetboek van Canoniek Recht, opgelegd, inhoudende dat het aangeklaagde werd verboden handelingen van wijdingsmacht en kerkelijke bestuursmacht te verrichten. Deze straf kon enkel herzien worden ingeval van een realistische verzoening met de slachtoffers en van een herordening van zijn leven als clericus.

[Vice-kanselier] heeft in zijn schriftelijke reactie aangegeven ervan overtuigd te zijn dat het seksueel misbruik zoals door klager omschreven heeft plaatsgevonden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan

iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 50 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende vijf jaren heeft aangeklaagde regelmatig met zijn geslachtsdeel de anus van klager gepenetreerd en is daarin klaargekomen. Ook dwong aangeklaagde klager hem met zijn handen seksueel te bevredigen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt de verklaring van klager ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klacht van de zuster van klager jegens aangeklaagde, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2010T002.

Gelet op het voorgaande, als ook rekening houdend met de inhoudelijke reactie van [vicekanselier] waaruit volgt dat aangeklaagde het seksueel misbruik in essentie heeft erkend, acht de Klachtencommissie het verhaal van klager dat van herhaald en langdurig seksueel misbruik sprake is geweest op zeer jonge leeftijd aannemelijk. In het midden kan blijven hoe vaak aangeklaagde klager precies seksueel misbruikt heeft. Voldoende is aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager gedurende vijf jaren lang op ernstige wijze seksueel misbruikt heeft in zijn eigen huis; een omgeving waarin klager veilig had behoren te zijn.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zes jaar oud. Aangeklaagde had een affectieve relatie met de moeder van klager en kwam zodoende op wekelijkse basis bij klager thuis. Klager keek tegen hem op, omdat hij 'een man van God' was. Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn positie en de situatie/relatie waarin hij verkeerde met de moeder van klager.

4.5. Tijdens het leven van aangeklaagde is door de Bisschop de maatregel van suspensie aan aangeklaagde opgelegd wegens het plegen van seksueel misbruik tegen onder meer klager. Ook is door de Klachtencommissie, in de klacht van de zuster van klager, geadviseerd maatregelen om herhaling te voorkomen te nemen. Gelet op het feit dat aangeklaagde inmiddels is overleden kunnen tegen hem geen andere maatregelen meer worden genomen, dan wel de opgelegde maatregelen gehandhaafd worden. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht zal bijdragen aan de verwerking van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 februari 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Haarlem-Amsterdam en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.